

## PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

## LEGE

## privind controlul utilizării spațiului aerian național

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

## CAPITOLUL I

## Dispoziții generale

## SECȚIUNEA I

*Domeniul de aplicare*

**Art. 1.** – Prezenta lege stabilește măsurile pentru controlul utilizării spațiului aerian național, în scopul prevenirii și contracarării riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale, a integrității spațiului aerian național și siguranței aeronautice, a vieții și sănătății persoanelor și a patrimoniului.

**Art. 2.** – (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. aeronavă care utilizează neautorizat spațiul aerian național – aeronavă care se află în cel puțin una dintre situațiile prevăzute la art. 9;

2. aeronavă interceptoare – aeronavă de stat care execută manevre de apropiere față de aeronava care utilizează neautorizat spațiul aerian național, în scopul identificării, avertizării, obligării de a intra în legalitate sau neutralizării acesteia;

3. aterizare – manevra aeronavei pentru luarea contactului lin cu suprafața solului, din momentul începerii redresării și până în momentul opririi acesteia pe pista sau pe platforma de aterizare;

4. controlul utilizării spațiului aerian național – supravegherea modului de utilizare a spațiului aerian național și dispunerea măsurilor prevăzute de lege pentru restabilirea stării de utilizare autorizată a spațiului aerian național, prevenirea și contracararea riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale, a integrității spațiului aerian național și siguranței aeronautice, la adresa vieții și sănătății persoanelor, a patrimoniului, precum și la adresa vieții private și a datelor cu caracter personal;

5. deturnare – acțiunea de schimbare a destinației unei aeronave prin folosirea forței sau a amenințării cu forța, ori preluarea controlului aeronavei în orice alt mod;
6. foc de avertisment – focul executat de aeronava interceptoare cu armamentul artileristic de bord pentru atenționarea echipajului aeronavei care utilizează neautorizat spațiul aerian al României, fără ca aceasta să fie lovită;
7. foc de nimicire – focul executat pentru distrugerea aeronavei și vehiculelor aeriene care utilizează neautorizat spațiul aerian al României;
8. operator la distanță – persoana care execută programarea și/sau controlul la distanță al aeronavelor fără pilot la bord prin stații de control terestre/aeriene/de la bordul navelor, în zbor și la sol;
9. survol – pătrunderea și traversarea cu sau fără escală a spațiului aerian al unui stat;
10. traiectorie – linia care unește pozițiile succesive ocupate sau care urmează să fie ocupate de o aeronavă sau un vehicul aerian în zbor;
11. unități de trafic aerian – structuri civile și militare specializate în furnizarea serviciilor de trafic aerian;
12. sistem de aeronavă fără pilot la bord – ansamblul format din una sau mai multe aeronave fără pilot la bord, elementele tehnice și procedurale concepute în mod unitar pentru realizarea comenzii și controlului de la distanță a acestora;
13. sistem de contracarare a sistemelor de aeronave fără pilot la bord – ansamblu de echipamente și proceduri pentru detecția și intervenția asupra aeronavelor fără pilot la bord/sistemelor de aeronave fără pilot la bord;
14. vehicul aerian – obiect, altul decât o aeronavă, care se deplasează în spațiul aerian cu sau fără propulsie proprie, ghidat sau neghidat, în orice formă constructivă, cum sunt, dar fără a se limita la rachete, muniții dirijate sau în orice configurație pentru utilizări militare.

(2) În aplicarea prezentei legi, se utilizează termenii și expresiile cu înțelesul prevăzut la art. 3, art. 8 alin. (1) și art. 9 din Legea nr. 21/2020 privind Codul aerian, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Codul aerian.

**Art. 3.** – Orice dispoziție a prezentei legi referitoare la aeronave se aplică și sistemelor de aeronave fără pilot la bord și vehiculelor aeriene, dacă nu este specificat în mod expres altfel în textul legii.

#### *SECȚIUNEA a 2-a*

#### ***Controlul utilizării spațiului aerian național***

**Art. 4.** – (1) Orice zbor al unei aeronave în spațiul aerian național trebuie să fie autorizat conform Codului aerian.



(2) Orice alte activități, având drept efect ajungerea în spațiul aerian național a vehiculelor aeriene, pot fi efectuate numai în condițiile aprobării sau autorizării emise de autoritățile române cu competențe în acest sens.

**Art. 5.** – (1) Controlul utilizării spațiului aerian național al României este efectuat de Ministerul Apărării Naționale.

(2) Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, Ministerul Apărării Naționale organizează și conduce serviciile militare de supraveghere și control al utilizării spațiului aerian.

**Art. 6.** – (1) Ministerul Apărării Naționale cooperează cu Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, precum și cu instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională pentru coordonarea măsurilor în situații de utilizare neautorizată a spațiului aerian național.

(2) Instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională iau măsuri de prevenire și contracarare a utilizării neautorizate a spațiului aerian național de către aeronave și vehicule aeriene, în exercitarea atribuțiilor și potrivit responsabilităților și competențelor stabilite prin lege.

**Art. 7.** – (1) În scopul apărării colective, spațiul aerian național al României este integrat în spațiul aerian al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, denumită în continuare NATO, în conformitate cu tratatele la care România este parte.

(2) Pentru exercitarea controlului utilizării spațiului aerian național, alături de structuri și mijloace militare specializate naționale, pot fi întrebuintate structuri și mijloace militare specializate ale NATO și ale statelor membre NATO.

(3) Ministerul Apărării Naționale, prin Statul Major al Apărării, poate efectua transferul de autoritate către autoritățile militare desemnate asupra elementelor naționale care execută misiuni specifice pentru controlul utilizării spațiului aerian național, în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Aeriană și Antirachetă NATO sau în cadrul unor coaliții, pe o durată determinată, în condițiile legii române și ale tratatelor la care România este parte.

(4) Pentru elementele naționale care execută misiuni specifice pentru controlul utilizării spațiului aerian în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Aeriană și Antirachetă NATO sau în cadrul unor coaliții, Ministerul Apărării Naționale poate dispune încetarea transferului de autoritate, în funcție de interesele naționale de securitate.

**Art. 8.** – Unitățile de trafic aerian înștiințează cu celeritate serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian despre aeronavele care urmează să opereze în spațiul aerian național al României, despre cele aflate în dirijarea lor sau despre care au informații că utilizează neautorizat spațiul aerian.



**Situații în care este utilizat neautorizat spațiul aerian național**

**Art. 9.** – Situațiile în care o aeronavă utilizează neautorizat spațiul aerian național sunt următoarele:

a) execută un zbor care nu este autorizat în conformitate cu procedura de autorizare a zborurilor reglementată și aprobată conform art. 13 alin. (1) din Codul aerian;

b) se abate de la ruta stabilită prin planul de zbor depus conform reglementărilor specifice, fără aprobarea unităților de trafic aerian;

c) execută un zbor cu încălcarea prevederilor art. 15 din Codul aerian;

d) execută un zbor fără respectarea condițiilor operaționale pentru zonele geografice UAS desemnate conform art. 15 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/947 al Comisiei din 24 mai 2019 privind normele și procedurile de operare a aeronavelor fără pilot la bord;

e) întrerupe funcționarea dispozitivelor/echipamentelor de identificare a poziției aeronavei în zbor, obligatorii pentru efectuarea zborului într-o anumită porțiune de spațiu aerian, fără aprobarea unităților de trafic aerian;

f) execută un zbor într-o porțiune de spațiu aerian rezervat, segregat sau restricționat, fără autorizarea accesului de către unitatea de trafic care efectuează controlul traficului aerian în spațiul respectiv sau de către entitatea care a făcut rezervarea, segregarea sau restricționarea;

g) execută un zbor pentru activități de fotografiere, filmare sau cartografiere, fără autorizare de survol, avizul Ministerului Apărării Naționale sau, după caz, autorizația specială prevăzută de art. 183 din Standardele naționale de protecție a informațiilor clasificate în România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 585/2002, cu modificările și completările ulterioare;

h) pilotul/echipajul sau operatorul la distanță al aeronavei fără pilot, după caz, nu respectă dispozițiile unităților de trafic aerian;

i) au fost primite informații referitoare la producerea unui act de intervenție ilicită la bordul aeronavei, chiar dacă se respectă autorizarea primită;

j) au fost primite informații referitoare la existența la bordul aeronavei a unor substanțe sau materiale periculoase, care ar putea fi folosite într-un act de terorism;

k) au fost primite informații cu privire la existența la bordul aeronavei a unor bunuri sau persoane care, conform obligațiilor, angajamentelor asumate de România prin tratatele internaționale la care este parte sau sancțiunilor internaționale instituite prin actele prevăzute la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 217/2009, cu modificările și completările ulterioare, fac obiectul unor restricții privind utilizarea spațiului aerian național;

l) este întreruptă legătura radio, chiar dacă se respectă autorizarea primită;

- m) aeronava a fost deturnată;
- n) execută zborul într-o zonă interzisă, publicată conform reglementărilor în vigoare;
- o) aeronava fără pilot la bord execută un zbor și, prin modul de operare, pune în pericol grav și iminent misiunile legale ale instituțiilor prevăzute la art. 6 alin. (2) sau obiectivele din responsabilitatea acestora.

**Art. 10.** – Vehiculele aeriene, altele decât aeronavele, utilizează neautorizat spațiul aerian național al României atunci când sunt lansate sau intră în spațiul aerian național fără a avea aprobarea sau autorizarea prevăzută la art. 4 alin. (2).

### CAPITOLUL III

#### **Modul de acțiune împotriva aeronavelor cu pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național**

**Art. 11.** – Împotriva aeronavelor cu pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național pot fi luate următoarele măsuri:

- a) stabilirea poziției aeronavei, a legăturii radio și a identității acesteia;
- b) transmiterea de la sol a informațiilor și dispozițiilor către pilotul/echipajul aeronavei, în vederea utilizării autorizate a spațiului aerian național al României;
- c) interceptarea aeronavei care continuă să utilizeze neautorizat spațiul aerian național al României;
- d) executarea focului de avertisment de către aeronavele interceptoare;
- e) executarea focului de nimicire de către aeronavele interceptoare;
- f) executarea focului de nimicire de către mijloacele de apărare aeriană cu baza la suprafață.

**Art. 12.** – (1) Stabilirea poziției aeronavei cu pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național al României, a legăturilor radio și a identității acesteia se realizează de către unitățile de trafic aerian sau serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian, folosindu-se mijloacele specializate aflate în serviciu sau care sunt puse în funcțiune special în acest scop.

(2) Unitățile de trafic aerian și serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian se informează reciproc asupra descoperirii și identificării aeronavei cu pilot la bord, cauzelor care au determinat utilizarea neautorizată a spațiului aerian național și, pe baza informațiilor de care dispun, dau dispoziții piloților/echipajelor în vederea utilizării legale a spațiului aerian național al României.

**Art. 13.** – Unitățile de trafic aerian și serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian transmit instrucțiuni și dispoziții pilotului/echipajului pentru:

- a) ieșirea imediată din spațiul aerian național;
- b) schimbarea adecvată a direcției sau altitudinii de zbor;
- c) aterizarea pe un aeroport/teren desemnat;



d) încetarea utilizării neautorizate a spațiului aerian național.

**Art. 14.** – (1) În cazul nerespectării instrucțiunilor și dispozițiilor unităților de trafic aerian sau ale serviciilor militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian, precum și în cazul imposibilității stabilirii legăturilor radio, aeronavele cu pilot la bord pot fi interceptate de aeronavele militare ale României sau de aeronavele statelor membre NATO care îndeplinesc misiuni specifice, în conformitate cu tratatele la care România este parte și în condițiile stabilite prin înțelegerile tehnice.

(2) Interceptarea are drept scop identificarea aeronavei cu pilot la bord, stabilirea comunicațiilor radio și contactul vizual cu aceasta, conducerea și îndrumarea către direcția și/sau altitudinea de zbor corespunzătoare, acordarea de asistență în caz de nevoie sau obligarea respectării instrucțiunilor și dispozițiilor prevăzute la art. 13.

(3) Pe timpul interceptării, aeronavele interceptoare folosesc frecvențele radio de urgență internaționale, iar în cazul lipsei legăturii radio, folosesc semnalele vizuale și manevre, conform reglementărilor internaționale stabilite în acest scop.

(4) Utilizarea spațiului aerian al altor state de către aeronavele interceptoare ale României, pentru a acționa împotriva aeronavelor cu pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian, se face în conformitate cu prevederile acordurilor și înțelegerilor încheiate în acest sens.

**Art. 15.** – (1) În cazul neîndeplinirii sau nerespectării oricăreia dintre instrucțiunile și dispozițiile transmise conform prevederilor art. 13 și art. 14 alin. (2), aeronava interceptată poate fi avertizată, prin executarea focului de avertisment de către aeronava interceptoare.

(2) Focul de avertisment are drept scop atenționarea pilotului/echipajului aeronavei că utilizează neautorizat spațiul aerian național și obligarea acestuia să urmeze necondiționat instrucțiunile și dispozițiile transmise de unitățile de trafic aerian, serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian sau de aeronavele interceptoare.

(3) Focul de avertisment se execută cu armamentul artileristic de bord, excluzându-se utilizarea muniției trasoare.

**Art. 16.** – (1) Focul de nimicire împotriva aeronavei cu pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național se execută de aeronavele interceptoare sau de către mijloacele de apărare aeriană cu baza la suprafață, dacă măsurile prevăzute la art. 11 lit. a) - d) nu au avut ca rezultat intrarea în legalitate a acesteia.

(2) Focul de nimicire împotriva unei aeronave militare străine care utilizează neautorizat spațiul aerian național se execută de aeronavele interceptoare sau de mijloacele de apărare aeriană cu baza la suprafață, fără efectuarea activităților prevăzute la art. 12-15, dacă:

- a) efectuează un atac armat pe/de pe teritoriul statului român;
- b) efectuează manevre pentru poziționarea favorabilă executării unui atac;
- c) ripostează, prin manevre agresive sau cu foc, la instrucțiunile, dispozițiile și semnalele transmise.

**Art. 17.** – În cazurile în care o aeronavă nu respectă prevederile autorizării de zbor primite, din cauza situațiilor de forță majoră, cum sunt condițiile meteorologice periculoase, defecțiunile tehnice sau avarii, situațiile speciale la bord privind echipajul sau pasagerii, ori ca urmare a pierderii orientării, se iau numai măsurile prevăzute la art. 11 lit. a) - c), pentru a sprijini pilotul/echipajul aeronavei de a-și continua zborul sau de a ateriza în siguranță.

**Art. 18.** – Măsurile prevăzute la art. 11 sunt dispuse în raport cu nivelul amenințării, în limitele dreptului internațional aplicabil, după ce au fost luate în considerare toate circumstanțele specifice ale evenimentului și ținând cont de prioritatea protejării vieții persoanelor, ultima soluție posibilă dispusă fiind nimicirea aeronavei care utilizează neautorizat spațiul aerian național.

**Art. 19.** – (1) În situația în care aeronava vizată de măsurile dispuse conform art. 11 lit. c) - d) sau art. 12 alin. (2) a aterizat pe teritoriul statului român, până la obținerea autorizării de reluare a zborului, se iau următoarele măsuri:

a) parcare a aeronavei în locul indicat;

b) supravegherea și paza aeronavei;

c) stabilirea identității membrilor echipajului, a pasagerilor, a naturii încărcăturii și obținerea altor date cu privire la zborul aeronavei, precum și la circumstanțele care au determinat abaterea de la autorizarea deținută.

(2) Obligația de a lua măsurile prevăzute la alin. (1) o au:

a) comandanții bazelor aeriene, în cazul aterizării aeronavei pe un aerodrom militar;

b) administratorii aerodromurilor, în cazul aterizării aeronavei pe un aerodrom civil sau utilizat în comun cu Ministerul Apărării Naționale;

c) unitățile Ministerului Afacerilor Interne, în cazul aterizării aeronavelor pe alte terenuri decât aerodromurile.

(3) La solicitarea comandanților bazelor aeriene sau a administratorilor aerodromurilor civile, structurile Ministerului Afacerilor Interne participă la îndeplinirea măsurilor prevăzute la alin. (1) lit. b) și c).

## CAPITOLUL IV

### **Modul de acțiune împotriva sistemelor de aeronave fără pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național**

**Art. 20.** – Împotriva sistemelor de aeronave fără pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național pot fi luate măsuri adaptate în funcție de categoria aeronavei fără pilot la bord și de nivelul riscurilor și amenințărilor la adresa valorilor prevăzute la art. 1.



**Art. 21.** – (1) Aeronava fără pilot la bord care trece ilegal frontiera de stat a României și zboară în spațiul aerian național fără autorizare poate fi distrusă, neutralizată sau zborul acesteia poate fi luat sub control.

(2) Măsurile prevăzute la alin. (1) sunt luate cu mijloace adecvate, dintre cele utilizate pentru măsurile prevăzute la art. 16 și art. 22, în raport cu nivelul amenințării, în limitele dreptului internațional aplicabil, după ce au fost luate în considerare toate circumstanțele specifice ale evenimentului și, ținând cont de prioritatea protejării vieții persoanelor, ultima soluție posibilă dispusă fiind distrugerea aeronavei fără pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național.

**Art. 22.** – (1) Împotriva sistemelor de aeronave fără pilot la bord care desfășoară activități de zbor ce se încadrează într-una din situațiile prevăzute la art. 9 se pot lua una sau mai multe din următoarele măsuri:

a) noncinetice, cum sunt detectarea aeronavei fără pilot la bord, preluarea controlului sau neutralizarea prin dezactivarea funcțiilor de comandă/control sau de comunicații;

b) cinetice, cum sunt imobilizarea sau distrugerea aeronavei fără pilot la bord.

(2) Determinarea momentului și a locului de producere a situațiilor prevăzute la art. 9 se poate realiza de către unitățile de trafic aerian, serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian, precum și de către structurile din instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională în zonele de responsabilitate proprii, în limitele posibilităților tehnice ale echipamentelor avute la dispoziție.

(3) Determinarea identității operatorului se realizează de către unitățile de trafic aerian, serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian și structurile din instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, folosindu-se mijloacele specializate aflate în serviciu sau care sunt puse în funcțiune special în acest scop.

(4) Unitățile de trafic aerian, serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian și structurile din instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională se informează reciproc asupra detectării aeronavei fără pilot la bord.

(5) Măsurile prevăzute la alin. (1) sunt dispuse în raport cu nivelul amenințării, în limitele dreptului internațional aplicabil, după ce au fost luate în considerare toate circumstanțele specifice ale evenimentului și, ținând cont de prioritatea protejării vieții persoanelor, ultima soluție posibilă dispusă fiind distrugerea aeronavei fără pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național.

**Art. 23.** – Măsurile prevăzute la art. 21 și art. 22 alin. (1)-(3) sunt luate de structurile din instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, precum și de structurile forțelor statelor aliate și partenerere, în condițiile tratatelor la care România este parte și a înțelegerilor tehnice încheiate în acest sens, cu respectarea legislației române.

**Art. 24.** – (1) Ministerul Apărării Naționale asigură coordonarea implementării măsurilor prevăzute în prezentul capitol.



(2) Ministerul Apărării Naționale este informat cu operativitate despre circumstanțele și modul în care structurile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională au acționat împotriva aeronavelor fără pilot la bord.

**Art. 25.** – Pentru aplicarea măsurilor prevăzute în prezentul capitol, se utilizează dispozitive și echipamente operate de structurile prevăzute la art. 23.

## CAPITOLUL V

### **Modul de acțiune împotriva vehiculelor aeriene care utilizează neautorizat spațiul aerian național**

**Art. 26.** – (1) Vehiculul aerian care intră în spațiul aerian național poate fi distrus de mijloacele de apărare aeriană, inclusiv cele de apărare aeriană cu baza la suprafață, naționale și/sau aliata ori partenere.

(2) Forțele și mijloacele aeriene aparținând statelor aliata sau partenere pot participa la măsura prevăzută la alin. (1), în conformitate cu tratatele de apărare colectivă la care România este parte sau potrivit tratatelor bilaterale privind acordarea reciprocă de garanții de securitate, în condițiile stabilite prin documente subsecvente.

**Art. 27.** – Măsura prevăzută la art. 26 este dispusă în raport cu nivelul amenințării, în limitele dreptului internațional aplicabil, după ce au fost luate în considerare toate circumstanțele specifice ale evenimentului și amenințarea reală și gravă la adresa vieții persoanelor, precum și a patrimoniului.

## CAPITOLUL VI

### **Competențele privind aprobarea executării măsurilor împotriva aeronavelor, sistemelor de aeronave fără pilot la bord și vehiculelor aeriene care utilizează neautorizat spațiul aerian național**

**Art. 28.** – (1) Dreptul de a ordona sau de a aproba măsurile prevăzute la art. 11 lit. c) - f) și art. 26 îl au persoanele cu drept de decizie stabilite prin hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

(2) Pentru forțele și mijloacele care acționează în cadrul Sistemului Integrat de Apărare Aeriană și Antirachetă NATO, măsura prevăzută la art. 11 lit. c) se dispune de către persoanele autorizate prin documentele de planificare NATO.

(3) Procedura de informare asupra dispunerii măsurilor prevăzute la art. 11 lit. d) - f), art. 22 și art. 26 se stabilește prin hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

**Art. 29.** – (1) Dreptul de a ordona sau de a aproba măsurile prevăzute la art. 21 și art. 22 alin. (1) îl au comandanții/șefii structurilor stabilite prin ordin sau decizie, după caz, a conducătorilor instituțiilor din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională.



(2) Comandanții/șefii structurilor stabilite conform alin. (1) raportează ierarhic, imediat, despre dispunerea măsurilor prevăzute la art. 21 și art. 22 alin. (1) și efectele acestora.

**Art. 30.** – (1) În cazul în care o aeronavă militară străină atacă o aeronavă interceptoare, decizia de executare a focului de nimicire este luată de pilotul aeronavei interceptoare sau de liderul formației de aeronave interceptoare.

(2) În situația pierderii comunicațiilor cu serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian, dacă aeronava militară străină continuă utilizarea neautorizată a spațiului aerian național și nu execută instrucțiunile și dispozițiile transmise conform prevederilor art. 13 sau efectuează manevre pentru o poziție favorabilă pentru un atac împotriva aeronavei interceptoare, decizia de executare a focului de nimicire este luată de pilotul aeronavei interceptoare sau de liderul formației de aeronave interceptoare.

**Art. 31.** – În scopul executării în siguranță a zborurilor, pe timpul aplicării măsurilor prevăzute la art. 11, 21, 22 și 26, Ministerul Apărării Naționale, prin structurile de specialitate ale Forțelor Aeriene, poate da dispoziții de deviere sau de interzicere temporară a tuturor zborurilor într-o anumită zonă sau în întregul spațiu aerian național.

**Art. 32.** – Transmiterea datelor, dispozițiilor și ordinelor cu privire la clarificarea situației aeriene și acțiunile împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian național al României are prioritate în toate sistemele de comunicații naționale.

**Art. 33.** – (1) Datele obținute, demersurile făcute, dispozițiile și ordinele date cu privire la aeronava care utilizează neautorizat spațiul aerian național se înregistrează folosindu-se aparatura specifică din dotare sau se consemnează și păstrează până la finalizarea cercetării evenimentului.

(2) Aceste date se pun la dispoziția organelor de cercetare, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

## CAPITOLUL VII

### Dispoziții finale

**Art. 34.** – (1) Persoanele de drept public și privat, care au în proprietate, operează sau administrează obiective de importanță deosebită și/sau infrastructuri critice naționale au obligația de a implementa și menține măsuri de protecție contra amenințărilor specifice sistemelor de aeronave fără pilot la bord în conformitate cu prevederile Legii nr. 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor, republicată, cu modificările și completările ulterioare sau ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2010 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice, aprobată cu modificări prin Legea nr. 18/2011, cu modificările și completările ulterioare, după caz.

(2) Echipamentele și sistemele tehnice asigurate pentru implementarea măsurilor de protecție de la alin. (1) se pun la dispoziția structurilor din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională cu competențe în aplicarea măsurilor prevăzute la art. 21 și 22 alin. (1), prin comodat.

(3) Fondurile necesare pentru asigurarea echipamentelor și sistemelor tehnice, necesare pentru implementarea măsurilor de protecție, precum și pentru menținerea în funcțiune a echipamentelor și sistemelor tehnice, se asigură de la bugetul entităților prevăzute la alin. (1), precum și prin programe cu finanțare din fonduri publice.

(4) Dispozițiile alin. (1)-(3) se aplică și administratorilor aeroporturilor civile, și administratorilor echipamentelor serviciilor civile de navigație aeriană, în limita zonelor supuse servituților aeronautice stabilite conform Codului aerian.

**Art. 35.** – Luarea măsurilor prevăzute de prezenta lege nu înlătură răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz, a persoanelor vinovate de încălcarea prevederilor Codului aerian și ale Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare, și ale actelor subsecvente acestora.

**Art. 36.** – (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Cadrul de cooperare general privind măsurile dispuse în situații de utilizare neautorizată a spațiului aerian național, aspectele procedurale privind coordonarea prevăzută la art. 6 și art. 24, precum și standardele tehnice și operaționale specifice pentru echipamentele și sistemele tehnice necesare implementării măsurilor de protecție se stabilesc prin ordine comune ale ministrului apărării naționale, ministrului afacerilor interne, ministrului transporturilor și infrastructurii, ministrului cercetării, inovării și digitalizării, directorului Serviciului Român de Informații, directorului Serviciului de Informații Externe, directorului Serviciului de Telecomunicații Speciale și al directorului Serviciului de Protecție și Pază.

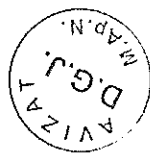
(3) În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, ordinele comune prevăzute la alin. (2) sunt emise și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

**Art. 37.** – La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 257/2001 privind modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 25 martie 2014.



## EXPUNERE DE MOTIVE

<b>Secțiunea 1</b>	
<b>Titlul proiectului de act normativ</b>	
<b>Lege privind controlul utilizării spațiului aerian național</b>	
<b>Secțiunea a 2-a</b>	
<b>Motivul emiterii actului normativ</b>	
2.1 Sursa proiectului de act normativ	Hotărârea Parlamentului nr. 22/2023 pentru acordarea încrederii Guvernului, Anexa nr. 2 - Program de guvernare 2023-2024, Ministerul Apărării Naționale, Cap. VI. Elaborarea și îmbunătățirea cadrului normativ specific domeniului apărării și calității vieții personalului.
2.2. Descrierea situației actuale	<p>Modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al României, astfel cum este reglementat în prezent, prin Legea nr. 257/2001 privind modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al României, republicată, cuprinde măsurile și acțiunile pentru reacția la afectarea securității aviației și a securității spațiului aerian, care include și protecția teritoriului național, prin actele de intervenție ilicită.</p> <p>Acestui aspect i s-a acordat o atenție deosebită timp de mai multe decenii, la nivelul statelor și în plan internațional, devenind o preocupare majoră în urma atacurilor teroriste din septembrie 2001.</p> <p>De atunci, acest aspect s-a extins considerabil prin intermediul unor cooperări/acorduri internaționale ale Organizației Aviației Civile Internaționale.</p> <p>Uniunea Europeană, la rândul ei, a elaborat o politică corespunzătoare care este actualizată periodic pentru a ține seama de amenințările și riscurile în continuă schimbare, precum și de progresele tehnologice.</p> <p>Legea nr. 257/2001, republicată, a corespuns dezideratelor de securitate la nivelul anului 2001, de realizare a cadrului legal pentru un răspuns adecvat împotriva aeronavelor civile care nu respectă regulile naționale și internaționale de utilizare a spațiului aerian național sau sunt deturnate și pot fi utilizate inclusiv ca arme în acte teroriste.</p> <p>Prin Legea nr. 21/2020 privind Codul aerian, cu modificările și completările ulterioare, au fost reglementate noi cerințe pentru utilizarea spațiului aerian național de către aeronavele civile și de stat, inclusiv pentru aeronavele fără pilot la bord, în concordanță cu reglementările europene și internaționale, controlul utilizării spațiului aerian fiind responsabilitatea Ministerului Apărării Naționale.</p> <p>Evoluțiile recente ale mediului de securitate din proximitatea teritoriului național au demonstrat că acesta este unul volatil și imprevizibil, iar domeniul aerian impune cei mai scurți timpi de răspuns, de doar câteva minute, la riscurile și amenințările generate de incidentele și accidentele legate de operarea aeronavelor militare și a celorlalte mijloace aeriene militare care integrează tehnologii emergente și disruptive.</p> <p>Apărarea integrității spațiului aerian național suveran este o sarcină permanentă în timp de pace. Aceasta se realizează la nivel național și în context aliat și contribuie la apărarea colectivă a NATO. În același timp, forțele de poliție aeriană NATO oferă și sprijin aeronavelor civile aflate în primejdie, spre exemplu, atunci când acestea au pierdut comunicarea cu controlul traficului aerian.</p>



Pe măsură ce mediul internațional a cunoscut o creștere a imprevizibilității acțiunilor unor actori care utilizează spațiul aerian global, precum și pe fondul dezvoltărilor tehnologice în domeniul activităților aeronautice, a crescut riscul producerii unor incidente și accidente în spațiul aerian.

Spațiul aerian este utilizat de o gamă largă de aeronave de tipologii diverse. Între acestea, au evoluat și aeronavele fără prezență umană la bord, cunoscute generic ca aeronave fără pilot sau sisteme de aeronave fără pilot, în funcție de complexitate și tipologia constructivă și care sunt clasificate și definite în funcție de domeniul de utilizare. Prin Legea nr. 21/2020, cu modificările și completările ulterioare, a fost definită și aeronava fără pilot la bord.

Sistemele de aeronave fără pilot au cunoscut o utilizare accelerată într-o multitudine de domenii, ceea ce a dus la creșterea exponențială a activităților aeronautice desfășurate cu acestea și, implicit, multiplicarea riscurilor și amenințărilor generate de utilizarea necorespunzătoare a acestora. Riscurile și amenințările utilizării neautorizate a sistemelor aeriene fără pilot, care includ o varietate mare de aeronave fără pilot la bord, se pot concretiza în incidente periculoase la adresa infrastructurii critice, a vieții și sănătății persoanelor, a patrimoniului, inclusiv cele produse în acțiunile de atenuare a acestora. Astfel, a crescut și numărul de incidente produse cu sistemele de aeronave fără pilot care au afectat interesele de securitate ale statelor și siguranța activităților aeronautice în zonele restricționate ale aeroporturilor. Spre exemplu, Franța, la nivelul anului 2016, pe măsură ce evoluau demersurile la nivelul Uniunii Europene pentru reglementarea domeniului, pe fondul manifestării unor vulnerabilități ale infrastructurii critice prin survolarea de către aeronave fără pilot a unor centrale nucleare, a unui obiectiv militar strategic, a luat măsuri legislative pentru întărirea securității utilizării dronelor civile.

Polonia, în 2022, a reglementat modul de intervenție împotriva aeronavelor fără pilot la bord care intră în spațiul aerian fără respectarea cadrului legal aplicabil utilizării spațiului aerian.

La nivelul Uniunii Europene continuă demersurile pentru o abordare unitară a operării aeronavelor fără pilot la bord, precum și pentru stabilirea măsurilor de atenuare și contracarare a riscurilor și amenințărilor, atât cele specifice utilizării neautorizate sau contrare scopurilor comerciale și recreative a acestor aeronave, care pot fi adaptate pentru utilizări multiple, inclusiv militare, cât și cele care sunt rezultatul intervenției de atenuare sau înlăturare a pericolelor utilizării neautorizate sau contrare scopului acestei categorii de aeronave.

Totodată, pe fondul acțiunilor militare în proximitatea frontierei cu Ucraina, au avut loc mai multe violări ale spațiului aerian național, ca urmare a identificării unor fragmente de dronă pe teritoriul țării noastre, similare cu cele utilizate de forțele ruse în cadrul agresiunii împotriva Ucrainei, fapt ce a atras, în luna septembrie 2023, protestul transmis de Ministerul Afacerilor Externe pe linie diplomatică către Federația Rusă. Operațiunile militare desfășurate în Marea Neagră, creșterea masivă a incidenței utilizării sistemelor de aeronave fără pilot, militare sau adaptate pentru utilizare militară, creează în continuare riscuri majore la frontiera cu Ucraina și în zona de frontieră a României la adresa vieții și sănătății locuitorilor, a bunurilor acestora și a infrastructurii.

Evoluția tehnologică a condus la o diversificare a modului de construcție a aeronavelor și a altor vehicule aeriene, care pot fi echipate sau pot transporta mijloace de lovire sau sunt transformate și adaptate,





	<p>împrumutând caracteristici specifice ale aeronavelor și ale rachetelor sau ale altor tipuri de muniții.</p> <p>Sfera activităților aeronautice a crescut și s-a diversificat, ca rezultat, atât al evoluției tehnologice, cât și al accesului la noile tehnologii, proporțional crescând și riscurile și amenințările utilizării neautorizate a spațiului aerian. De asemenea, conflictele armate, actele teroriste aduc riscuri și amenințări neconvenționale și asimetrice, care implică protejarea spațiului aerian, terestru și maritim.</p> <p>În acest context, este necesară optimizarea activităților pentru realizarea controlului spațiului aerian național și a măsurilor de răspuns la acțiunile de intrare și utilizare neautorizată a spațiului aerian național și crearea cadrului pentru coordonarea și cooperarea instituțiilor cu responsabilități în gestionarea și monitorizarea spațiului aerian național, în vederea asigurării utilizării spațiului aerian în conformitate cu normele incidente.</p>
2.3. Schimbări preconizate	<p>Prezenta lege abordează dintr-o perspectivă nouă controlul utilizării spațiului aerian național, plecând de la sfera extinsă a riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale, a integrității spațiului aerian național și siguranței aeronautice, a vieții și sănătății persoanelor și a patrimoniului.</p> <p>Prin soluțiile propuse, proiectul de act normativ stabilește măsuri specifice și adaptate riscurilor și amenințărilor activităților aeronautice neautorizate și a celor de intrare neautorizată în spațiul aerian. Actul normativ va crea un nou cadru de cooperare și coordonare la nivelul autorităților și instituțiilor care au competențe în gestionarea și monitorizarea spațiului aerian, precum și de asigurare a respectării regulilor de utilizare a spațiului aerian național, fără a fi afectate atribuțiile și responsabilitățile specifice ale acestora.</p> <p>Actul normativ va reglementa măsurile pentru controlul utilizării spațiului aerian național, va stabili autoritățile și instituțiile care au competențe în luarea măsurilor de prevenire și contracarare a utilizării neautorizate a spațiului aerian național de către aeronave, sisteme de aeronave fără pilot la bord și alte vehicule aeriene. Se asigură astfel integrarea modalităților de acțiune în asigurarea controlului utilizării spațiului aerian național pentru protejarea valorilor, intereselor și obiectivelor de securitate națională.</p> <p>Principalele soluții cuprinse în proiectul Legii privind controlul utilizării spațiului aerian național:</p> <p>Capitolul I - Dispoziții generale</p> <p>Cuprinde soluții pentru extinderea măsurilor de asigurare a controlului spațiului aerian național la riscurile și amenințările utilizării neautorizate a spațiului aerian de către sisteme de aeronave fără pilot la bord și alte vehicule aeriene. De asemenea, la art. 2, au fost corelate definițiile cu cele din Legea nr. 21/2020, cu modificările și completările ulterioare, și au fost definite controlul spațiului aerian național, sistemele de aeronave fără pilot la bord, operatorul la distanță, sistemul de contracarare a sistemelor de aeronave fără pilot la bord, vehiculul aerian.</p> <p>Asigură corelarea cu Codul aerian în ceea ce privește autorizarea zborurilor aeronavelor în spațiul aerian național, responsabilitatea de efectuare a controlului utilizării spațiului aerian național de către Ministerul Apărării Naționale și cuprinde reglementări pentru stabilirea cadrului de cooperare interinstituțională pentru coordonarea măsurilor în situații de utilizare neautorizată a spațiului aerian național. De asemenea, se creează cadrul de luare a unor măsuri de prevenire și contracarare a utilizării</p>



neautorizate a spațiului aerian național de către aeronave și vehicule aeriene, pentru instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, în conformitate cu legislația privind organizarea și funcționarea acestora. Totodată, se mențin soluțiile din Legea nr. 257/2001, republicată, referitoare la controlul spațiului aerian național integrat în spațiul aerian al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, fiind detaliate aspectele referitoare la relațiile de autoritate la nivelul NATO, participarea forțelor și mijloacelor statelor membre NATO la apărarea spațiului aerian național pe timp de pace.

Capitolul II - Situații în care este utilizat neautorizat spațiul aerian național

Au fost stabilite situațiile de utilizare neautorizată a spațiului aerian național de către aeronave, sistemele de aeronave fără pilot la bord și vehiculele aeriene, în corelare cu Codul aerian, cu Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare și actele subsecvente acestora și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 217/2009, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul III - Modul de acțiune împotriva aeronavelor cu pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național

Sunt stabilite măsurile care pot fi luate împotriva aeronavelor cu pilot la bord, instrucțiunile și dispozițiile care se transmit de către unitățile de trafic aerian și serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian, pilotului/echipajului aeronavei care utilizează neautorizat spațiul aerian național. Se mențin măsurile de executare a focului de avertisment și de nimicire, modul de acțiune în situația nerespectării autorizării de zbor ca urmare a cauzelor enumerate la art. 17: condițiile meteorologice periculoase, defecțiunile tehnice sau avarii, situațiile speciale la bord privind echipajul sau pasagerii, pierderea orientării.

Se reglementează modul de acțiune împotriva unei aeronave militare străine care utilizează neautorizat spațiul aerian național, care nu respectă instrucțiunile și dispozițiile transmise de unitățile de trafic aerian și serviciile militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian și atunci când, în această ipoteză, pot interveni situațiile prevăzute la art. 16 alin. (2).

Capitolul IV - Modul de acțiune împotriva sistemelor de aeronave fără pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național

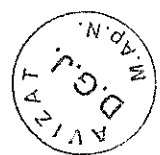
Prezentul capitol introduce soluții noi privind modul de acțiune împotriva aeronavelor fără pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național. Astfel, în ipoteza intrării în spațiul aerian fără autorizare a unei aeronave fără pilot la bord, prevăzută la art. 21, sunt dispuse trei măsuri care pot fi luate cu mijloacele la dispoziție, proporțional, în funcție de caracteristicile acestora și în funcție de nivelul amenințării. Totodată, s-a avut în vedere ca, la luarea oricăreia dintre măsuri, să nu fie generate alte riscuri, prioritară fiind protejarea vieții persoanelor.

De asemenea, la art. 21, pentru sistemele de aeronave fără pilot care utilizează neautorizat spațiul aerian național și nu se află în ipoteza de la art. 22, sunt reglementate măsurile de ordin noncINETIC sau cINETIC care pot fi luate împotriva acestora și modalitatea în care este luată oricare dintre aceste măsuri.

Pentru sistemele de aeronave fără pilot la bord a fost prevăzută posibilitatea luării acestor măsuri, în funcție de ipotezele menționate mai sus, de către structurile enumerate la art. 23, în cadrul de coordonare realizat de Ministerul Apărării Naționale, care va fi reglementat prin ordin comun al ministrului apărării naționale, ministrului afacerilor interne, ministrului



	<p>transporturilor și infrastructurii, ministrului cercetării, inovării și digitalizării, directorului Serviciului Român de Informații și directorului Serviciului de Protecție și Pază.</p> <p>Capitolul V - Modul de acțiune împotriva vehiculelor aeriene care utilizează neautorizat spațiul aerian național</p> <p>La art. 26 se stabilește, limitativ, cadrul de utilizare a dispozitivelor și echipamentelor care sunt operate în cadrul măsurilor luate împotriva sistemelor de aeronave fără pilot care utilizează neautorizat spațiul aerian național.</p> <p>Având în vedere seria de incidente din Polonia, prin încălcarea spațiului aerian de rachete, a fost propus prin actul normativ și modul de acțiune împotriva vehiculelor aeriene care intră în spațiul aerian național, astfel cum au fost definite la art. 2.</p> <p>Capitolul VI - Competențele privind aprobarea executării măsurilor împotriva aeronavelor, sistemelor de aeronave fără pilot la bord și vehiculelor aeriene care utilizează neautorizat spațiul aerian național</p> <p>Au fost reglementate competențele pentru fiecare dintre măsurile care pot fi dispuse în cazul aeronavelor, sistemelor de aeronave fără pilot și vehiculelor aeriene care utilizează neautorizat spațiul aerian național, astfel încât să se asigure flexibilizarea procesului de luare a deciziei, având în vedere că timpii de reacție la riscurile și amenințările specifice în spațiul aerian sunt uneori de ordinul minutelor. Totodată, este stabilită și procedura de informare asupra măsurilor dispuse în situațiile prevăzute la art. 28 alin. (3).</p> <p>Capitolul VII - Dispoziții finale</p> <p>Se prevede că măsurile dispuse prin acest act normativ nu înlătură răspunderea juridică pentru încălcarea prevederilor Codului aerian ale Legii nr. 182/2002, cu modificările și completările ulterioare și ale Hotărârii Guvernului nr. 585/2002 privind aprobarea Standardelor naționale de protecție a informațiilor clasificate în România, cu modificările și completările ulterioare, și a actelor subsecvente acestora.</p> <p>Având în vedere prevederile art. 14 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru îndeplinirea scopului actului normativ, se stabilesc mecanismele pentru implementarea și menținerea măsurilor de protecție contra amenințărilor specifice sistemelor de aeronave fără pilot la bord a obiectivelor de importanță deosebită și/sau infrastructuri critice naționale, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor Legii nr. 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2010 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice, aprobată cu modificări prin Legea nr. 18/2011, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Se stabilește ca, la data intrării în vigoare a legii, să intre în vigoare și ordinul comun al ministrului apărării naționale, ministrului afacerilor interne, ministrului transporturilor și infrastructurii, ministrului cercetării, inovării și digitalizării, directorului Serviciului Român de Informații și directorului Serviciului de Protecție și Pază cu privire la cadrul de cooperare privind măsurile în situații de utilizare neautorizată a spațiului aerian național, procedurile pentru coordonarea prevăzută la art. 24, precum și restricțiile și constrângerile tehnice și operaționale pentru sistemele de contracarare a sistemelor de aeronave fără pilot la bord.</p>
2.4. Alte informații	Nu este cazul.



<b>Secțiunea a 3-a</b> <b>Impactul socioeconomic</b>	
3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ.	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.2. Impactul social	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.4. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.9. Alte informații	Nu este cazul.

<b>Secțiunea a 4-a</b> <b>Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri</b> - în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						





d) alte tipuri de cheltuieli						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații	Nu au fost identificate.					
<b>Secțiunea a 5-a</b>						
<b>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</b>						
5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ	După adoptarea prezentului proiect de act normativ se vor elabora, în vederea implementării noilor dispoziții, în hotărâri ale Guvernului, ordine și alte reglementări conexe.					
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE	Prezentul act normativ nu transpune legislația UE și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.					
5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE	Prezentul act normativ nu transpune legislația UE și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.					
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.6. Alte informații	Nu au fost identificate.					
<b>Secțiunea a 6-a</b>						
<b>Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</b>						
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative	Nu este cazul.					



6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Este necesar avizul CSAȚ și avizul Consiliului Legislativ.
6.6. Alte informații	Nu este cazul.
<b>Secțiunea a 7-a</b>	
<b>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</b>	
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ	Au fost respectate dispozițiile art. 7 alin. (4) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare a) proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul Ministerului Apărării Naționale la data de..... 28-10-2024 b) recomandările scrise s-au putut transmite în termen de 10 zile calendaristice de la publicarea pe site-ul Ministerului Apărării Naționale
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualele impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
<b>Secțiunea a 8-a</b>	
<b>Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ</b>	
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ	Nu este cazul.
8.2. Alte informații	Nu au fost identificate.

În considerarea celor menționate, a fost elaborat prezentul proiect de *Lege privind controlul utilizării spațiului aerian național*.

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ANGEL TÎLVĂR

MINISTRUL TRANSPORTURILOR ȘI  
INFRASTRUCTURII

SORIN - MIHAI GRINDEANU

În considerarea celor menționate, a fost elaborat prezentul proiect de *Lege privind controlul utilizării spațiului aerian național*.

**VICEPRIM-MINISTRU,  
MINISTRUL AFACERILOR INTERNE**

**p. DIRECTORUL SERVICIULUI ROMÂN  
DE INFORMAȚII**

**MARIAN-CĂTĂLIN PREDOIU**

**RĂZVAN IONESCU**

**DIRECTORUL SERVICIULUI DE  
INFORMAȚII EXTERNE**

**DIRECTORUL SERVICIULUI  
DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ**

**PETRU GABRIEL VLASE**

**LUCIAN-SILVAN PAHONȚU**

**DIRECTORUL SERVICIULUI DE  
TELECOMUNICAȚII SPECIALE**

**IONEL-SORIN BĂLAN**

**AVIZĂM FAVORABIL:**

**VICEPRIM-MINISTRU**

**MARIAN NEACȘU**

**MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI  
DIGITALIZĂRII**

**MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE**

**BOGDAN-GRUIA IVAN**

**LUMINIȚA-TEODORA ODOBESCU**

**MINISTRUL FINANȚELOR**

**MINISTRUL JUSTIȚIEI**

**MARCEL-IOAN BOLOȘ**

**ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU**